

Statens Planteavlsvforsøg

Meddelelse nr. 1867

88. årgang

8. maj 1986

Udgivet af Statens Planteavlsudvalg

Landbrugscentret, Statens Forsøgsstation, Rønhave, 6400 Sønderborg

Såmængde i havre og vårhvede

P. Fynbo Hansen

Udsædsmængder af havre og vårhvede kan variere mellem 300 og 500 spiredygtige kerner pr. m², uden at det får indflydelse på nettokerneudbyttet.

Større eller mindre såmængder kan i begge kornarter medføre risiko for udbyttetab.

Indledning

Ved Statens Forsøgsstation, Rønhave, blev der i 1983–85 udført forsøg til belysning af udsædsmængdens indflydelse på kerneudbyttet i havre og vårhvede.

Forsøgenes gennemførelse

Der blev gennemført 3 forsøg både i havre og vårhvede efter følgende plan:

1. 250 spiredygtige kerner/m²
2. 325 »
3. 400 »
4. 475 »
5. 550 »
6. 625 »
7. 700 »
8. 775 »
9. 850 »
10. 925 »

Beregnet efter formlen:

$$\frac{\text{Antal planter/m}^2 \times \text{kornvægt}}{\text{Spireprocent}}$$

varierende udsædsmængden af havre fra ca. 94 til ca. 348 kg/ha, og af vårhvede fra ca. 106 til ca. 391 kg/ha.

Forsøgene lå i havresorten Hedvig og vårhvedesorten Valther.

Der blev tilført 30–35 kg fosfor, 80–85 kg kalium, samt 125 kg kvælstof til havre og 200 kg kvælstof til vårhvede pr. ha.

Forsøgsresultater

I tabel 1 er forsøgenes hovedresultat anført.

Havre

Antal planter i marken har været lidt højere, end spireprocenten i laboratoriet betingede.

Antal toppe pr. plante aftog med stigende udsædsmængde, fra 1,4 ved laveste til 0,9 ved højeste.

Antal kerner pr. top (beregnet) aftog ligeledes med stigende såmængde, fra 46 ved mindste til 20 ved største.

Kernevægten faldt med ca. 5%, fra 33,4 til 31,6 mg/kerne, fra laveste til højeste såmængde.

Udbytte i hkg kerne pr. ha ÷ udsædsmængde \times 1½, var ret ens ved 325, 400 og 475 kerner/m². Mindre og større mængder medfører faldende kerneudbytte.

Vårhvede

Antal planter i marken var, modsat havren, lidt mindre end beregnet ud fra spiringsresultatet i laboratorium.

Antal aks pr. plante faldt fra 2,3 ved mindste til 1,0 ved største udsædsmængde.

Antal kerner pr. aks (beregnet) faldt fra 27 til 18 ved øget såmængde.

Kernevægten faldt kun lidt, fra 40,5 til 39,0 mg/kerne, fra laveste til højeste såmængde.

Udbyttet i hkg kerne pr. ha ÷ udsædsmængde \times 1½, var højest ved 400 spiredygtige kerner/m²,

men var ret ens i intervallet fra 325 til 550 kerner pr. m². Mindre og større udsædsmængder bevirkede et væsentligt fald i udbyttet.

Sammendrag

Hovedresultaterne er anskueliggjort i fig. 1 og 2. Kerneudbyttet er anført som nettoudbytte, idet den forøgede udsædsanvendelse \times 1½ er trukket fra det opnåede bruttoudbytte. Når faktoren 1½ er anvendt skyldes det, at prisen på udsæd normalt er ca. 1½ gang prisen på avlen.

Udbyttet er et produkt af kerneantal og kornvægt, og figurerne viser denne sammenhæng.

Begge kornarter topper udbyttekurven ved ca. 400 spiredygtige kerner pr. m², men i området fra ca. 300 til 500 kerner/m² opnås omtrent samme nettokerneudbytte.

Tabel 1. Såmængdens indflydelse på udbyttefaktorerne Gns. 1983–85

Havre

Spiredygtige kerner/m ²	Planter pr. m ²	Toppe pr. m ²	Toppe pr. plante	Kerner pr. top	Mg pr. kerne	Udbytte*) hkg pr. ha
250	278	400	1,4	46	33,4	60,4
325	363	427	1,2	45	33,4	62,9
400	433	460	1,1	43	33,1	62,8
475	521	548	1,1	37	32,6	62,9
550	594	591	1,0	34	32,3	62,4
625	711	672	0,9	29	31,9	59,9
700	769	706	0,9	29	31,7	60,4
775	802	761	0,9	26	31,8	58,4
850	900	830	0,9	24	31,5	58,7
925	987	889	0,9	22	31,6	56,2

Vårhvede

Spiredygtige kerner/m ²	Planter pr. m ²	Aks pr. m ²	Aks pr. plante	Kerner pr. aks	Mg pr. kerne	Udbytte*) hkg pr. ha
250	236	544	2,3	27	40,5	57,8
325	315	585	1,9	26	40,8	59,4
400	376	608	1,6	25	40,6	59,9
475	447	618	1,4	25	40,7	59,1
550	520	656	1,3	22	41,2	59,4
625	577	694	1,2	21	41,1	56,9
700	651	703	1,1	22	39,9	56,7
775	726	746	1,0	20	39,8	55,9
850	786	794	1,0	19	39,3	55,1
925	854	848	1,0	18	39,0	53,7

*) Eksklusiv udsædsmængde \times 1½

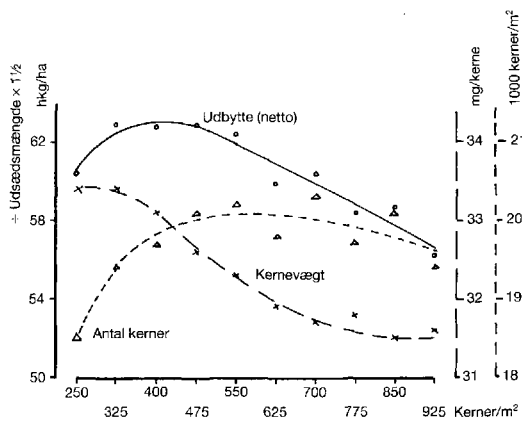

Fig. 1. Såmængdens indflydelse på udbyttefaktorerne
Havre, gns. 1983-85

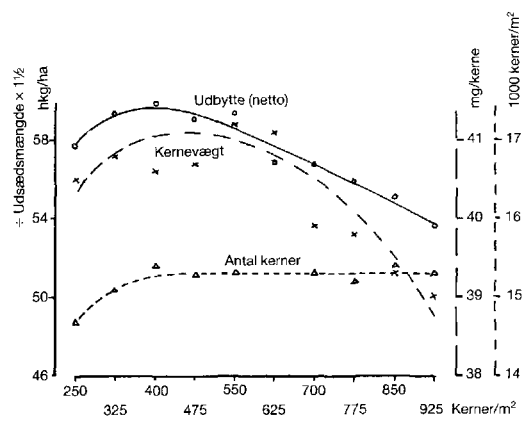

Fig. 2. Såmængdens indflydelse på udbyttefaktorerne
Vårhvede, gns. 1983-85

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Abonnement på Meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlsvkontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. (02) 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1986 105,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.
ISSN 0105-6514

Trykt i 6.000 eksemplarer.